

**Posudek oponenta
na rigorózní práci Mgr. Kateřiny Kafkové
„Obhájce v trestním řízení“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 111 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, devíti kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je poměrně obsáhlý a odpovídá zvolenému tématu práce. Předložená rigorózní práce po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku sice tradiční, avšak současně dosti obtížnou, nesporně aktuální, v teorii i v praxi vyvolávající řadu otázek.

Po úvodu, ve kterém autorka charakterizuje cíl své práce, se dále zabývá fenoménem práva na obhajobu a jeho obsahem. Stručně nastiňuje účel obhajoby a sepjetí práva na obhajobu se základními zásadami trestního procesu. Podrobněji se pak věnuje principu práva na spravedlivý proces a jeho ústavním garancím, a dále zásadě zajištění práva na obhajobu. V této souvislosti vyjadřuje své stanovisko k některým sporným otázkám spojeným zejména s tzv. pluralitou obhájců a se společnou obhajobou více obviněných. Se závěry, ke kterým autorka dospívá a které právně i věcně zdůvodňuje, lze vesměs souhlasit.

Jádrem práce jsou ovšem následující kapitoly, zabývající se možnostmi a limity obhajoby. Autorka zcela správně vyzdvihuje významné změny, ke kterým v právní úpravě trestního procesu došlo po roce 1989, zejména pokud jde o posílení práva na účinnou obhajobu, jeho efektivních garancí a zvýrazněním kontradiktorních prvků v řízení před soudem. Označení stavu před rokem 1990 za striktně inkviziční řízení (str. 29) je však patrně přehnané. Není sporu o tom, že oprávnění obhajoby vyhledat (opatřit) důkaz je významné, otázkou ovšem je, zda právní řád dává obhajobě účinné prostředky k opatření takového důkazu. Rovněž je nesporné, že přínosem je možnost provést v řízení před soudem výslech, otázkou ovšem je, nakolik taktika vedení výslechu může být zmařena oprávněním soudu do průběhu výslechu zasáhnout. Bezsporu lze souhlasit s kritikou velmi častého jevu, kdy soud při dokazování nahrazuje nečinnost veřejné žaloby. K námětu, aby stranám byla uložena povinnost důkaz také opatřit (str. 41), třeba ovšem připomenout, že obžalovaný ani jeho obhájce nemají prostředky, jak osobní účast svědka nebo vydání listiny zajistit. Záslužně je velká pozornost věnována problematice výslechu svědků před zahájením trestního

stíhání a možnostem pozdějšího procesního využití protokolů o takové výpovědi v řízení před soudem, a to zvláště za situace, kdy stávající právní úprava je v tomto směru dosti nepřehledná a vyvolává některé otázky. Zajímavý exkurz se týká pachových stop, zde však patrně není problém v neúčasti obhájce při odběru pachových stop, ale spíše v neúčasti obhájce při jejich ztotožňování.

V závěru své práce autorka celkově pozitivně hodnotí legislativní změny, ke kterým v našem trestním řízení došlo ve směru prohloubení efektivní realizace práva obviněného na obhajobu.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako zdařilou. Autorka nesporně prokázala znalost zkoumané problematiky, a to především pokud jde o pozitivní právní úpravu a její zpracování v dosavadní literatuře, judikatuře i v nálezech Ústavního soudu, a to včetně znalosti praktické aplikace v průběhu trestního řízení a některých průbojů s tím souvisejících. Autorka prokázala schopnost samostatné tvůrčí odborné práce. Předložená práce splňuje obsahové i formální požadavky kladené na rigorózní práci.

Při ústní obhajobě by autorka mohla vyjádřit své stanovisko k praktické otázce, zda poté, co vyslychající položí obviněnému otázku, může se obviněný se svým obhájcem radit, zda na položenou otázku odpoví nebo zda odpověď odepře.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě rigorózní práce a po úspěšném složení ústní zkoušky byl Mgr. Kateřině Kafkové udělen titul doktora práv.

V Praze dne 10.5.2006

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent